

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 118 0 Srr 002762 22 Srr
Banjaluka, 14.09.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Senada Tice kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Violande Šubarić, kao članova vijeća, postupajući po tužbi tužioca S.B., osnivača ZU stomatološka ambulanta A. iz B., zastupanog po punomoćniku B.C., advokatu iz B., radi utvrđivanja povrede prava na suđenje u razumnom roku u predmetu Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L i dosuđivanja novčane naknade, na sjednici održanoj dana 14.09.2022. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se povreda prava na suđenje u razumnom roku zbog dužine trajanja parničnog postupka u predmetu Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L.

Tužiocu se zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku dosuđuje novčano obeštećenje u iznosu od 1.500,00 KM, koje se ima isplatiti iz budžeta Republike Srpske u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za isplatu dosuđenog iznosa obeštećenja.

Obrazloženje

Tužilac je dana 17.06.2022. godine, pozivom na odredbe Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 99/20, dalje: ZZP), podnio tužbu ovom sudu radi zaštite prava na suđenje u razumnom roku i novčano obeštećenje isplatom novčane naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, u kojoj navodi da je u predmetu Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L tražio ubrzanje postupka i da je o tom zahtjevu pravosnažno odlučeno rješenjem predsjednika Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Zup 136702 21 Zupž od 24.01.2022. godine, kojim je usvojen zahtjev za ubrzanje postupka u predmetu Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L i naloženo tom sudu da u rokovima propisanim zakonom preduzme sve zakonom propisane radnje za okončanje postupka.

Pored toga, tužilac u tužbi navodi da je od podnošenja prijedloga za otvaranje likvidacionog postupka dana 20.10.2015. godine, proteklo gotovo 6 godina a da nikakva odluka nije donesena i da je postupak još uvijek u toku, iako se radi o predmetu hitne prirode, koji je u činjeničnom i pravnom smislu jednostavan, da je podnio više urgencija (25.04.2016, 08.06.2016, 12.10.2016. i 25.10.2016. godine), te i zahtjev za ubrzanje postupka koji je usvojen.

Saglasno odredbi člana 23. stav 2. ZZP, od Pravobranilaštva Republike Srpske (u daljem tekstu: Pravobranilaštvo) je pribavljeno izjašnjenje na tužbu.

U izjašnjenju se ističe, da je postupajući likvidacioni sudija u svom izjašnjenju od 24.09.2021. godine, naveo da je za podnosioca zahtjeva jedini način da se nastavi likvidacioni postupak da se ponovo predujme sredstva, obzirom da su ranije predujmljena sredstva nedostupna sudu usljed otvaranja stečajnog postupka nad B.S. ad B., na čijim depozitnim sredstvima su bila uplaćena prvobitno, a da raniji predujam predlagač može vratiti u stečajnom postupku nad bankom, zbog čega smatra da je predlagač svojim radnjama mogao doprinijeti ubrzanju postupka da je postupao po uputi suda, u čemu vidi doprinos tužioca dužini trajanja postupka.

Od Okružnog privrednog suda u Banjaluci je zatražen i pribavljen (član 23. stav 1. ZZP) predmet broj 57 0 L 115838 15 L.

Uvidom u predmet Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L je utvrđeno da je ZU stomatološka ambulanta A. iz B., podnijela dana 20.10.2015. godine Okružnom privrednom sudu u Banjaluci prijedlog za pokretanje likvidacionog postupka; da je u tom predmetu doneseno rješenje dana 23.10.2015. godine kojim se nalaže predlagaču da u roku od 15 dana na ime predujma troškova likvidacionog postupka uplati iznos od 1.500,00 KM na depozit Okružnog privrednog suda u Banjaluci; da je predlagač uplatio traženi iznos 27.11.2015. godine; da je predlagač u više navrata (25.04.2016, 08.06.2016, 12.10.2016. i 25.10.2016. godine) urgirao da se predmet uzme u rad i da je dopisom od 25.09.2017. godine Okružni privredni sud u Banjaluci obavijestio predlagača da su sredstva koja je uplatio „zarobljena“ usljed otvaranja stečajnog postupka nad B.S. a.d. B. i da nije u mogućnosti da otvori likvidacioni postupak, a da, ukoliko predlagač ima interes da se otvori likvidacioni postupak, da u roku od 15 dana uplati iznos od 1.500,00 KM na depozitni račun suda; da se predlagač dopisom od 29.09.2017. godine izjasnio da traži otvaranje likvidacionog postupka i da je on po uputi suda uplatio traženi iznos sredstava na označeni račun i ispunio svoju obavezu, te da ne može da snosi odgovornost što su sredstva „ostala“ kod banke nad kojom je otvoren postupak stečaja; da je 18.10.2017. godine predlagač ponovo urgirao otvaranje likvidacionog postupka; da je predlagač podnio dana 17.09.2021. godine zahtjev za ubrzanje postupka o kome je pravosnažno odlučeno rješenjem predsjednika Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Zup 136702 21 Zupž od 24.01.2022. godine tako što je taj zahtjev usvojen; da je rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L od 15.03.2022. godine naloženo predlagaču da uplati u roku od 15 dana na ime predujma troškova likvidacionog postupka iznos od 1.500,00 KM na depozit Okružnog privrednog suda u Banjaluci i da je predlagač uplatio traženi iznos 14.04.2022. godine; da je rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L od 14.07.2022. godine sa tim danom otvoren likvidacioni postupak nad pravnim licem Zdravstvena ustanova - Stomatološka ambulanta A. iz B., imenovan likvidacioni upravnik i određeno ročište za ispitivanje potraživanja za dan 05.10.2022. godine.

Tužilac je prije podnošenja tužbe tražio ubrzanje postupka što je, po odredbi člana 21. stav 1. ZZP uslov za podnošenje tužbe o kojoj je ovdje riječ i, kako propisuje odredba člana 22. stav 2. ZZP, uz tužbu priložio primjerak pravosnažnog rješenja kojim je odlučeno o njegovom zahtjevu za ubrzanje postupka (rješenje predsjednika Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Zup 136702 21 Zupž od 24.01.2022. godine, kojim je usvojen zahtjev za ubrzanje postupka i utvrđeno neopravdano odugovlačenje postupka).

Prema izjašnjenju sudije datom u vezi prijedloga za ubrzanje postupka, „pod pretpostavkom da sredstva nisu zarobljena i da nakon objavljivanja rješenja o otvaranju likvidacionog postupka u „Službenom glasniku Republike Srpske“ nije bilo prijavljenih potraživanja, predmetni likvidacioni postupak bi trajao od 5 do 6 mjeseci“.

Zaštita prava na suđenje u razumnom roku, kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, koje se ostvaruje u sudskom postupku na način i pod uslovima propisanim zakonom, regulisano je naprijed navedenim ZZP. Pravo na „suđenje u razumnom roku“ je sastavni element prava na pravično suđenje sadržano u odredbi člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Evropska konvencija), kao i u odredbi člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine. Okončanje postupka u razumnom roku je osnovno ljudsko pravo koje je vezano za efikasno sprovođenje pravde kod odlučivanja „o građanskim pravima i obavezama“ i o „krivičnoj optužbi“. Razuman rok je objektivno potrebno vrijeme da se odluči o nekom pravu ili obavezi i takva odluka izvrši, odnosno da se utvrdi osnovanost krivične optužbe protiv nekoga.

Razumnost dužine trajanja postupka mora se ocjeniti u svjetlu okolnosti pojedinog predmeta, vodeći računa o kriterijima propisanim odredbom člana 5. ZZP a to su – složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu; ponašanje suda i drugih republičkih organa uprave, organa jedinica lokalne samouprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja; ponašanje podnosioca pravnog sredstva i značaj predmeta za podnosioca pravnog sredstva.

U pogledu složenosti konkretnog predmeta Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L, ovaj sud smatra da se isti ne može smatrati složenim, kako u činjeničnom, tako ni u pravnom smislu.

Rad se o predmetu u kome se traži otvaranje likvidacionog postupka, koji postupci spadaju u postupke hitne prirode, prema odredbi člana 16. stav 1. Zakona o likvidacionom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske broj 64/02) koji je bio na snazi u to vrijeme, u vezi sa odredbom člana 9. Zakona o stečajnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske broj 26/10, prečišćen tekst), kojoj odgovara odredba člana 14. Zakona o stečaju („Službeni glasnik Republike Srpske broj 16/16) koji je sada na snazi.

Konkretni predmet za tužioca ima poseban značaj jer se u tom postupku donosi odluka o ispunjenosti uslova za prestanak pravnog lica i njegovo brisanje iz registra pravnih subjekata, a i njegovi zahtjevi da se postupak ubrza podneseni više puta upućuju na zaključak da taj predmet za njega ima poseban značaj.

Pitanje da li se radi o nerazumno dugom trajanju zavisi od toga da li se dužina postupka može nečim opravdati i ko je odgovoran za dugo trajanje postupka.

Ocjenjujući ponašanje suda pred kojim je vođen postupak, proizlazi da je od podnošenja prijedloga za pokretanje likvidacionog postupka dana 20.10.2015. godine Okružnom privrednom sudu u Banjaluci pa do podnošenja tužbe u ovoj pravnoj stvari dana 17.06.2022. godine, proteklo više od 6 godina, a postupak još nije okončan.

Okružni privredni sud u Banjaluci je preduzimao procesne radnje u tom predmetu i donio rješenje dana 23.10.2015. godine kojim se nalaže predlagaču da u roku od 15 dana na ime

predujma troškova likvidacionog postupka uplati iznos od 1.500,00 KM na depozit Okružnog privrednog suda u Banjaluci, koji iznos je predlagač uplatio dana 27.11.2015. godine. Nakon toga je dopisom od 25.09.2017. godine obavijestio predlagača da su sredstva koja je uplatio „zarobljena“ usljed otvaranja stečajnog postupka nad B.S. a.d. B. i da nije u mogućnosti da otvori likvidacioni postupak, a da, ukoliko predlagač ima interes da se otvori likvidacioni postupak, da u roku od 15 dana uplati iznos ood 1.500,00 KM na depozitni račun suda. Konačno, rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L od 15.03.2022. godine ponovo je naloženo predlagaču da uplati u roku od 15 dana na ime predujma troškova likvidacionog postupka uplati iznos od 1.500,00 KM na depozit Okružnog privrednog suda u Banjaluci, koja sredstva je predlagač uplatio dana 14.04.2022. godine, te je rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L od 14.07.2022. godine sa tim danom otvoren likvidacioni postupak, koji još nije okončan.

U ovom postupku ne ocjenjuje se pravilnost zaključka Okružnog privrednog suda u Banjaluci o tome da se nakon uplate iznosa od 1.500,00 KM dana 27.11.2015. godine ne može voditi likvidacioni postupak dok se sredstva ponovo ne predujme, već se to postupanje posmatra u vezi sa dužinom trajanja postupka i obavezom suda pred kojim je pokrenut likvidacioni postupak da razmotri prijedlog i odluči o osnovanosti tog prijedloga u skladu sa Zakonom o likvidacionom postupku, što znači da likvidacioni postupak otvori i sprovede, ili da prijedlog odbaci, odnosno odbije.

Slijedom toga, Okružni privredni sud u Banjaluci nije mogao odlučiti da „ništa ne preduzima“ zbog toga što je smatrao da su sredstva „zarobljena“ zbog stečaja banke, već je morao da odluči o zahtjevu predlagača za koji je nadležan, shodno odredbi člana 2. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), u vezi sa odredbom člana 33. e) Zakona o sudovima Republike Srpske („Sl. glasnik RS“, broj 37/12, 44/15 i 100/17).

Cijeneći postupanje Okružnog privrednog suda u Banjaluci ovaj sud nalazi da taj postupak traje nerazumno dugo, jer iako je rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 115838 15 L od 14.07.2022. godine sa tim danom otvoren likvidacioni postupak, taj postupak još nije okončan iako je od prijedloga tužioca proteklo više od 6 godina.

Pri tome, ponašanje tužioca nije doprinijelo dužini trajanja tog postupka, jer je isti postupao po nalogu suda kada mu je naloženo da na ime predujma troškova likvidacionog postupka uplati iznos od 1.500,00 KM, koji je u dva navrata i uplatio.

Na temelju izloženog, ovaj sud smatra da ukupna dužina trajanja predmetnog postupka nije zadovoljila zahtjev „razumnog roka“ iz člana 6. Evropske konvencije, te da je u konkretnom predmetu došlo do kršenja prava tužioca na „suđenje u razumnom roku“ kao jednog od elemenata prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije. Naime, navedeni periodi pasivnosti Okružnog privrednog suda u Banjaluci se karakterišu kao neadekvatno administriranje pravde, suprotno standardima prava na pravično suđenje. Ovo tim prije što taj sud nije ponudio razumno opravdanje za ovako dugo trajanje predmetnog postupka, odnosno za navedeni period pasivnosti, što je i bio razlog da je konačno utvrđeno neopravdano odugovlačenje postupka.

Zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, stranci se u sudskom postupku dosuđuje novčano obeštećenje (član 27. stav 1. ZZP). Prema odredbi člana 27. stav 2. i stav 4. ZZP novčano obeštećenje se određuje u novčanom iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM po predmetu, u skladu sa kriterijumima koji su utvrđeni u članu 5. istog zakona, o kojima je naprijed bilo riječi.

S obzirom na rješenje kojim je utvrđeno neopravdano odugovlačenje tog postupka i odluku u ovom predmetu (kojom je utvrđena povreda prava na suđenje u razumnom roku zbog dužine trajanja postupka), a imajući u vidu ekonomske uslove u Bosni i Hercegovini (podaci dostupni na www.bhas.ba) i naprijed opisane okolnosti konkretnog slučaja, te sadržaj odredbi člana 27. stav 1, 2. i 4. ZZP tužiocu je, na ime novčanog obeštećenja, zbog nerazumne dužine trajanja predmetnog postupka, dosuđen iznos od 1.500,00 KM na teret budžeta Republike Srpske.

Slijedom izloženog odlučeno je kao u izreci, na osnovu odredbe člana 26. stav 1. ZZP.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić